

izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrť leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 7 ø h.

Rokopis se ne vra-
tajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natise enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 23.

V Mariboru, dne 8. junija 1899.

Tečaj XXXIII.

Vseslovenska delavska slavnost v Ljubljani.

Velepomembna slavnost vršila se je dne 27. in 28. maja v Ljubljani. «Slovenska krščansko-socialna Zveza» sklicala je to slavnost že lansko leto, da dostojno proslavi petdesetletnico vladanja Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. in obhaja praznik blagoslovljenja društvene zastave. Zavoljo znanega žalostnega dogodka v cesarski rodovini pa se je slavnost morala preložiti.

Vkljub slabemu vremenu bila je slavnost veličastna. Ogromno število somisljenikov je prihitelo iz vseh slovenskih pokrajin, da javno pokažejo, kako čvrste korenine je že pognala krščansko-socialna misel v slovenskem narodu. Okoli 100 društev poslalo je svoje zastopnike. Štajarsko so zastopala društva: Katoliško delavsko društvo v Mariboru, delavsko podporno društvo v Celju, slovensko izobraževalno društvo «Naprej» v Gradcu, slovensko katoliško delavsko društvo v Trbovljah, katoliško delavsko podporno društvo v Vitanju in podružnica sv. Cirila in Metoda na Teharjih. Blizu 100 brzojavnih pozdravov — dobra četrtnina jih je iz Štajarskega — priča o izredni pozornosti, katero je vzbudila ta slavnost. Udeležili so se slavnosti tudi Hrvatje iz Zagreba in Siska, ki so se s tem pridružili kršč.-socialnem gibanju na slovenskem jugu; celo Češka je poslala svojega zastopnika.

Bakljada na predvečer bila je sijajna. Neštete množice ljudstva spremljale so pevce in godbo, ki so korakali med brezštevilnimi bakljami in lampijončki pred hišo kumice

zastave in pred skofijski dvorec. Silni «Živio»-klici krščanskemu socializmu in burne ovacije premil. knezoškofu bili so iskreni izraz gorke vneme za sveto stvar in neomahljive vdanosti sveti cerkvi in njenim predstojnikom.

Po bakljadi napolnili so se hitro prostori «Katoliškega doma», kjer je došle goste v slovenskem, hrvaškem in češkem jeziku pristrčno pozdravil neumorno delavni prvobornik za krščansko-socialno idejo, gosp. dr. Krek. Vrstili so se potem razni govori, pesmi in sviranje godbe pozno v noč.

Nedeljo, 28. maja deževalo je celi dan. Z zavitim zastavami, katerih je bilo kakih 20, spremljala so razna društva in nepregledna vrsta udeležencev «Krščansko-socialno Zvezo» in njeno zastavo v nunsko cerkev, pred katero se je zbralo na tisoče ljudi. Po prelepem, slavnosti primernem in poučnem govoru blagoslovil je premil. knezoškof prekrasno «Zvezino» zastavo in služil sv. mašo.

Sprevod na staro strelišče se zavoljo deževnega vremena ni mogel prav razviti in v vsem sijaju pokazati, vendar kdor je videl te množice ljudi, ta pač ne more dvomiti, v katerem taboru je slovensko ljudstvo.

Slavnostni vspeled moral se je zavoljo neugodnega vremena — stali smo na dežu — omejiti na udanostni izjavi cesarju Francu Jožefu I. in svetemu Očetu Leonu XIII., ki sta se z burnimi «Živijo»-klici sprejeli.

Po obedu začela se je v prostorih starega strelišča, ki so bili za to slavnost veliko pretesni, prav živahna zabava. Slišal si razne pozdrave, vspodbujevalne govore, brzojavne pritrdilne izjave; vmes so se gla-

sile prekrasne slovanske, umetno uglašbene in narodne pesmi, ki tako globoko segajo v srce; in mogočno so po velikanskih dvoranah odmevali slovesni akordi godbe. In ko si zrl v vedre obraze brezštevilnih udeležencev, zdelo se ti je, da se zaupljivo ozirajo v lepšo bodočnost, katero pričakujejo od krščansko-socialnega gibanja.

H koncu še podajemo svojim čitateljem brzojavke in pozdravna pisma, koja so bila iz Štajarskega poslana na vseslovenski delavski shod v Ljubljani. Ti pozdravi niso brezpomembni. Osvetlujejo nam, kje se je na Štajarskem že najbolj vkoreninila krščansko-socialna misel in kje se naši rodoljubi najbolj zanimajo za delavske stanove.

Maribor: Da si krščansko-socialne ideje osvojijo kmalu vse slovenske delavce, iskreno želi uredništvo — «Slov. Gospodarja.»

Maribor: Živel praznik žuljavih rok! Vihraj zastava krščansko-socialne organizacije v napredek Slovenije! — Marib. bogoslovci.

Maribor: Srčno pozdravljamo shod, kateri vzbujaj ljubezen do vere in naroda slovenskega in deluj v prosep delavca trpina. — Hudovernik, Simonič, Štrakl, Vreže, Cerjak.

Maribor: Obilo blagoslova iz nebes želi Slovincu-delavcu — Katoliško tiskovno društvo.

Maribor: Procvitaj in prospevaj delavski slovenski stan! — Upravnistvi «Slovenskega Gospodarja», «Südsteierische Post.»

Maribor: Dal Bog, da se vam izpolnijo današnje želje. — «Voditelj.»

Maribor: Želim mnogo uspeha. Bog blagoslovi vaše delo. Kreпки živio slovanskim

Listek.

Jeruzalemsko romanje.

(Piše prof. J. Zidanšek.)

17. Iz Jeruzalema v Jeriho; Betanija; med roparji; mrtvo morje.

Komu bi ne bila dobro znana prilika Gospodova o usmiljenem Samarijanu? «Neki človek je šel od Jeruzalema v Jeriho. Grede pade med razbojnike. Ti ga slečejo, z ranami obdajo in na pol mrtvega puste. Primeri se pa itd.» Glejte, v te nevarne kraje smo se tudi mi odpravili v ponedeljek 25. aprila, ker obiskati smo hoteli Jeriho, mrtvo morje in Jordan. Predpoludne smo si namreč bili ogledali tempeljski trg, ob 1. uri popoldne je pa že pred hišo čakalo 16, sicer ne lepih, pa zato močnih kočij za to zelo zanimivo, pa tudi težavno vožnjo skoz judovsko puščavo. Nekteri romarji se niso hoteli voziti, ampak so vso pot rajši jahali; to je tukaj tudi najpametneje in vsakemu svetovati, ki je nekoliko jahanju privajen, ker vožnja po silno slabi cesti je huda. Pa eden jezdec se je bil hitro naveličal jahati, ker mu je arabski konj vedno hotel skokoma dirjati; utrujeni jezdec prišel je k nam in prosil, da bi ga na voz sprejeli; to se je tudi zgodilo in njego-

vega ognjevitiga arabca smo v Jeruzalem nazaj poslali. Najlepše ali najprimerniše bi sicer bilo peš potovati po tej cesti, po kateri je večkrat korakal Kristus Gospod v sredi svojih apostolov; in zares, pogosto so nas srečavale manjše trumice ruskih romarjev, ki so bili celo zaprašeni in zagoreli od peš hoje; samo mnogo več časa potrebuje se pri tem načinu.

Kedar se je Zveličar naš od vshodne strani bližal Jeruzalemu, oglašal se je rad v prijaznem selu Betaniji ob vnožju Oljske gore in si odpočil pri svojem ljubljenu prijatelju Lazarju. Tudi mi smo tukaj obstali, da obiščemo dva znamenita tamošnja kraja, namreč grob Lazarjev in pa kraj, na katerem je stala njegova hiša. Od vozne ceste do sedanje zelo borne vasi Betanija, morali smo še precejšen kos hoditi navzgor po strmi poti in beraški vaščani so imeli prilike dovolj, nas nadlegovati s svojim večnim «baksiš». — Grob Lazarjev je še dobro ohranjen in sicer v svoji stari obliki, samo vhod je drug. Turki so bili namreč tako ljubeznjivi (ali kaj?), da so ravno pred Lazarjev grob malo mošejo sezidali in seveda kristjani zdaj niso mogli več obiskavati kraja, ki slovi radi velikega Kristusovega čudeža. Pa kristjani tudi niso bili leni in bedasti, ampak so si na drugi strani izkopali vhod do groba. Zato se mora

dandanes po ozkih in strmih stopnicah navzdol pod zemljo iti, predno se pride do neke temne votline, do groba; in ker je tu prostora le za 2 človeka, zato je ta obisk precej dolgo trajal; vsakdo je hotel namreč tudi nekaj moliti, da dobi odpustek. — Kraj pa, kjer je stala gostoljubna Lazarjeva hiša, je dandanes prazen in videti so le razvaline ali od kakšne hiše ali pa od cerkve, ki je najbrž v srednjem veku tukaj stala. Odtrgali smo si nekaj rožic, ki so rastle med podrtiljami, v spomin na dve blagi cvetlici, ki sta ob Kristusovem času tu cveteli in živeli, namreč tiha in ponižna vijolica: Marija in pa v dejanski krščanski ljubezni cveteča in plameteča roža: Marta.

Hitro za Betanijo pelje cesta zelo navzdol in se vije po kačje. V dolnici smo zopet malo postali pri studencu sv. apostolov, ki so gotovo večkrat iz njega vodo zajemali. Mi smo le samo okusili to studenčnico, ker ni varno in zdravo, je več piti; saj žeje si itak ni mogoče ugasiti v tamošnjih krajih. Ko sem nekega o. frančiškana prosil, naj mi vendar pove, kak pripomoček zoper žeje, me milo pogleda in pravi: «Najboljše je v teh krajih, če človek žeje voljno trpi». Da so te besede resnične, uvideli so se posebno tisti, ki so si s pitjem čiste vode nakopali neko prav sitno telesno nadlogo.

katoliškim delavcem. — Karol Tratnik v Mariboru.

Maribor: Vseslovenski slavnosti krščanskih delavcev kličemo navdušeno: živijo! — Slovenci v Studencih pri Mariboru.

Jarenina: Ker nam ni možno bilo poslati svojih zastopnikov na ta delavski praznik v Ljubljano, pa Vas od tod, krščanski delavci, iskreno pozdravljam želeč iz dna svojih src, da se Vam popolnoma posreči organizacija delavskih stanov po vseh slovenskih deželah. Krščanski delavci povsod na dan! Razveselite s svojo gorečnostjo, navdušenostjo za vero in dom, s svojo neumorno delavnostjo in neomahljivo značajnostjo mater Sloveniji nje tužno srce vpricho izdajalskega delovanja mnogih njenih sinov v središču Slovenstva, v beli Ljubljani! V duhu smo z Vami in navdušeno kličemo:

Naprej delavski sloji,
Bodimo samosvoji!

Bogú na čast in rodu v slavo
Pod svojo delajmo zastavo!

Za 100 udov kmečkega bralnega društva v Jarenini: Fr. Sal. Gomilšek.

Store pri Celju: Presrčno Vas pozdravljamo, živela krščanska delavska vzajemnost! Živeli prijatelji delavcev! Združimo se, da se vzboljša naše stanje! — Storski delavci.

Jarenina:

Od meje slovenske Vas srčno pozdravlja
Politično društvo današnji dan;
Iskreno Vam kliče, to željo ponavlja!
Delavci, bodite vi narodu bran!

Nekteri gospodje, ki kruha so siti,
Ki narod ga njim je v obilju dajál,
Začeli sedaj so svoj narod tajiti,
Njim tujec je ljubši kot brat z rodnih tal.

Zato Vi, delavci, značajni bodite,
Krščanska pa vera naj vodi Vaš krog;
Ves narod pod svojo zastavo združite;
Da to se posreči: Pomozi Vam Bog!

Za katoliško slovensko politično in gospodarsko društvo v Jarenini: Anton Fišer, predsednik.

Kozje: Bratje, pod novo zastavo krepko naprej! Bog blagoslovi delo. Iskreni pozdrav Slovincem in Hrvatom! — Katoliško polit. društvo kozjanskega okraja: Tomžič, predsednik.

Slovenja Bistrica: Živeli zborovalci, živela ideja, katero zastopate, čeravno zadržani, a v duhu smo z vami. — Podružnica celjskega delavskega društva Laporje.

Rečica: Živeli neomahljivi boritelji krščanske organizacije v vseslovenskem ta-

boru! Bog daj pravični slogi moč in blagoslov. — Kmetijsko društvo Rečica ob Savi.

Rajhenburg: V imenu rajhenburških župljanov kličemo: Uspeh, zmago in blagoslov krščanskemu delu. — Merc, Vodošek, Hlastec.

Gradec: Neustrašeno naprej, vojaki, do milejše bodočnosti. — Odbor društva „Naprej“ v Gradcu.

Oplotnica: Katoliško društvo „Sloga“ v Čadramu kliče: Živeli zastopniki katoliških delavcev, da delujete vsikdar Bogu v čast in domovini v ponos. — Bezenšek.

Marenberg-Muta: Slovenski delavci, združimo se nerazločljivo! V tem je naša rešitev, moč in zmaga. — Podružnica delavskega podpornega društva v Marenbergu.

Konjice: Bog blagoslovi delovanje prijateljev delavskih stanov! Zborovalci živeli! — Bralno društvo v Zrečah.

Store: Delavci slovenski, združujte se vro! Povzdignite krepko svoj združeni glas! Dal Bog, da skoro se stanje vam zboljša in pride dan zmage tudi za vas! Živio zavedni delavci in teharski plemič. — Kržišnik, Sah, Presker, Šusterič, Cajher, Stojan, Rebov.

Vitanje: Nepremagljive ovire so zakrivile, da nisem mogel pravočasno k železnici. Pismo sledi. Srčan pozdrav zborovalcem. — Žičkar, župnik, drž. poslanec.

Maribor: „Sloga jači, nesloga tlači.“ Bog blagoslovi vaš trud, ter dodeli veliko uspeha! — Ivan Gosar, cerkveni slikar.

Konjice: Delajmo, združenimi močmi! — Dekan Voh, načelnik katol. političnega in katol. delavskega društva v Konjicah.

Trbovlje: Bog združi zavedne delavce pod praporom križa. — Erjavec, Končan.

Kozje: Slovenska krščanska delavska organizacija naj se krepko razvija! — Gospodarsko bralno društvo Kozje. Erker, prvomestnik.

Sv. Jurij ob Taboru na Štajarskem: Pridružujoč se veselim čustvom Vaših src in sklepom slavnostnega zborovanja Vam navdušeno kličem iz zavedne Savinjske doline: Bog živi voditelje krščansko-socialnega gibanja na Slovenskem! Bog živi, krepki in blagoslovljaj slovensko delavsko ljudstvo! Proč z birokracijo in frazami oderuhov in liberaluhov! — Vaš somišljenik Al. Kokelj.

Sveti Jurij ob Taboru: Naše „Bralno društvo“ se pridružuje slavilcem krščansko-socialne misli ter Vam pošilja gorke in ljubke pozdrave. Bog Vas živi, Bog živi slovenski rod! — „Bralno društvo Sveti Jurij ob Taboru“.

Kaj pa je to? Ali smo mi tudi zašli med razbojnike? Tu pa tam se prikaže kak čudno opravljene, pa s sabljo in puško dobro oboženo jezdec, nas hudo pogleda in potem izgine; pa čez nekaj minut nam pride že zopet pred oči ista strašna človeška prikazen na brzem arabskem konjičku; zdaj nismo dvomili več, da se res nahajamo v roparskih krajih. Sicer se pa nam ni bilo treba bati za premoženje in življenje, ker smo se že bili odkupili pri roparskem glavarju z 200 gld. Zato nas je pa tudi ta šejk (kakor ga tam imenujejo) s svojim svakom vred ves čas spremljal do Jerihe in nazaj v Jeruzalem in nas varoval, da nas ni kateri drugi ropar napadel; in res, nič se nam ni hudega zgodilo; o drugih romarjih pa, ki se niso hoteli tem roparjem v varstvo izročiti, smo zvedeli, da so bili celo oplenjeni in slečeni. — Čutim, da se bo nekterim bravcem zdela ta povest neverjetna in — predebela; toda resnična je povsem, ker sem se sam prepričal, da je ta pot še dandanes ravno tako nevarna, kakor je bila ob Kristusovem času. V Afriki in Aziji so pač celo druge razmere, kakor v Evropi; tam jim je malo mar za našo omiko in pravico, ampak vsak si pomaga sam, kolikor si zna in more in ne povprašuje, jeli dovoljeno ali ne. O teh roparjih, ki se imenujejo prav za prav Beduini, hočem še nekaj več povedati.

Beduini prebivajo v vseh puščavah svete dežele, v dolini Esdrelon in onkraj Jordana. To je tisto ljudstvo, o katerem pravi prerok Jeremija (49, 31): „Ki brez skrbi prebiva; nimajo ne vrat ne zapahov; sami prebivajo.“ Živijo pa po zapovedi, katero je Jonadab dal Rehabitom (Jerem. 35, 6—8): „Ne pijte vina ne vi in ne vaši otroci na vekomaj, in ne zidajte hiše, in semena ne sejte, in vinogradov nikar ne zasajajte in ne imejte, ampak v sotorih prebivajte vse svoje žive dni, da boste dolgo živeli v deželi, kjer ste tujci.“ Posamezni rodovi so ali celo samostalni ali pa Turkom podvrženi. Več rodbin skupaj ima enega glavarja ali šejka, ki mora biti bogat, hraber, gostoljuben in zgovoren; za pomočnika ima sodnika, ki ne zna brati, ne pisati, ampak sodi le po stari pravdi in navadi. Denarja nimajo mnogo; bogat je tisti, ki ima veliko število kamel, dolgouhih koz in mastnorepnatih ovc. Pašniki so blizu kakega vodnjaka ali ribnika; v njem se koplje človek in žival, pa iz iste mlake zajemajo Beduini tudi pitno vodo za sebe in za živino. Beduinovo veselje in ponos je njegov čil konjiček, kterega bolj neguje in ljubi in lepše opeva kakor svojo lastno ženo. Živi se navadno le od kruha in mleka, ob praznikih pa od ovčjega in kozjega mesa. Pri gostijah mora na mizo priti cela pečena

Grof Thun in pl. Szell.

Avstrijsko in ogrsko ministerstvo se še vedno pogajata zaradi nagodbenega vprašanja. Grof Thun se drži prav trdno, ker ima za seboj najbolj nadarjena in izvedena ministra Čeha dr. Kaizla in katoliškega Nemca barona Dipaulija. Avstrijsko časopisje pridno podpira grofa Thuna v njegovem boju za naše koristi, le nemško-liberalni in nacionalni listi mu mečejo polena pod noge. Nemec se ne briga za vseobčne državne koristi, njemu narekuje le osebno sovraštvo njegovo delovanje in ravnanje. Fej čez take Nemce!

Švegelovi hlapci.

Kranjski liberalci v slovenski koži so sami začeli uvidevati, da so zadnji čas vendarle predaleč zagazili na nemčursko stran. V deželnem zboru so se postavili pod komando nemško mislečega barona Švegela ter se obnašali, kakor da bi jih volili nemški volivci. Ves slovenski svet, ki se še ni odvadil poštenemu političnemu mišljenju, začel se je vsled tega obračati od njih. A prišle so pred kratkim predrzne programatične zahteve avstrijskih Nemcev. Tudi baron Švegel jih je pomagal sestavljati. Vkljub temu so nameravali kranjski liberalci protestirati proti njim. Bržkone so se že prej prepričali, da Švegel ne bo hud. Hoteli so rešiti sedaj svojo narodno čast ter zaropotati proti zahtevam, ki so itak vsakemu resnemu Avstrijcu le izrodek bolnega razuma. Da bi ropot bil večji, povabili so tudi katoliške poslance. A ti so rekli, da ž njimi ne priredé nobenega protestnega shoda, dokler se ne očistijo narodnega madeža, sramotne zveze z Nemci. Shod je vsled tega izostal. In nekdanji kranjski narodnjaki, sedanji Švegelovi hlapci, imajo namesto shoda pred celo avstrijsko javnostjo le — dolge nosove.

Zmaga Židov.

Vojno sodišče pariško je obsodilo židovskega kapitana Dreyfusa pred leti zaradi izdajstva domobranskih tajnosti tujim vlastem v prognanstvo na takozvani hudičev otok. Židje po celem svetu so se strastno potegnili za svojega narodnega sobrata ter zahtevali, naj se ovrže obsodba. Te dni so Židje dosegli, kar so želeli. Obsodba se je ovrgla in Dreyus pride nazaj v domovino. Francoski rodoljubi, ki se še niso udali židovskemu uplivu, so vsled tega močno vznemirjeni. V nedeljo so napadli predsednika republike, Loubeta, s palicami. Seveda se ta napad ne more odobravati, a je izraz nezadovoljnosti poštenih Francozov.

kamela, katero imenujejo celo primerno „hribček mesa“. Noža in vilic ne potrebujejo, ker opravijo vse z roko in s prsti; če imajo kakšnega ljubega gosta, mu tudi sami včas kak dober grizljaj v podobi kroglice zmečkajo in potem v usta potisnejo; zelo radi pijejo črno kavo, pa brez sladkorja. Gostoljubni so čez mero, ker tujca vprašajo šele tretji dan, po kaj je prišel k njim. Evropejcem pač ne zaupajo, posebno takim ne, ki znajo pisati in risati. Pa tudi slabih lastnostij imajo dovolj; so lažnjivi, goljufivi, praznoverni in pohotni; krasti in ropati pri njih ni prepovedano in ropar je zanje celo časten naslov. Beduin krade, kedar in komur le more, tudi prijatelju in sorodniku. Če so tata pri tatvini dobili, ga sicer kaznujejo, pa ne zato, ker je kradel ali skušal krasti, ampak ker je bil tako neroden, da se je pustil zasačiti. Hudobnežev ali zločincev tam ne zapirajo in tudi ne tepejo, ampak za kazen mu vzamejo eno ali več ovc. Njihova vera je mohamedanska, pa si jo vejo zelo prikrojiti po svojih nazorih; postijo se pač strogo, ker v postnem času ni mogoče Beduina pripraviti, da bi se obtešil pred solnčnim zahodom; krščanski misijonarji le malo dosežejo med temi nomadi ali cigani, ker so danes tukaj, jutri tam; zlata, neomejena prostost jim gre čez vse in zato tudi ne pustijo svojih sinov

Kristijani v Macedoniji.

Za ubogo Macedonijo se nihče ne briga, ker se velevlasti boje, da bi vsled njihovega posredovanja ne nastale sitne zmešnjave, in dopuščajo, da se v Macedoniji gode kristijanom strašne krivice, ki so na sramoto Evrope. Zastopniki velevlasti, na mirovni konferenci v Haagu nočejo vsprejeti poslanika macedonskega kongresa, da se ne zamerijo — Turčiji. Ali naj kristijani v Macedoniji gredo živi v grob?

Mirovna konferenca.

Na mirovni konferenci v Haagu igra največjo vlogo predlog Rusije glede razsodišč. V tem oziru stavi ruski zastopnik tri predloge, namreč glede posredovanja, razsodišča in preiskave. Najpreje se morajo vse velesile zavezati, da bodo v vsakem slučaju pri vsakovrstnih spornih vprašanjih prosile posredovanja kake tretje velesile. V spornih zadevah, ki se ne tičejo nujnih vprašanj, naj se pozove obvezno razsodišče. Vsaka stranka naj izvoli po dva razsodnika, ki naj skupno imenujejo petega sodnika. Konečno naj te izvoli stalna komisija, ki naj presoja in preiskava vsa sporna vprašanja. Angleži zahtevajo poleg tega še stalno razsodišče. Ameriški delegati so prinesli seboj že izdelan načrt o mejnarodnem razsodišču, ki obsega 26 členov. O vseh teh načrtih se bo posvetovala mirovna konferenca.¹

Dopisi.

Iz Slatine. Vaš dopisnik je znal o našem novem topliškem ravnatelju mnogo lepih reči povedati. Ali tega še ni povedal, da je pristopil ravnatelj Trotter tudi k nemškemu »šulvereinu«. To »veselo« novico je raztrbil po svetu pri zadnjem občnem zboru šulvereina znani Velikonemec dr. Hoisel. V odbor slatinske šulvereinske skupine so izvoljeni ljudje, kateri živijo od slatinskih toplic in so plačani z našimi groši: dr. Hoisel, inženir Miglič, stavbarski pristav Madile, šolski vodja Damofsky. Pri tej priliki je nemška gospoda izrazila svoje veselje, da najnovejša šulvereinska šola v Slatini tako lepo napreduje. Koliko nemških otrok jo obiskuje?

Iz kozjanskega okraja. Nam Slovincem je tudi zagotovljena enakopravnost v uradih in javnem življenju. Do prave veljave pa slovenski jezik še vedno ni mogel priti, ne v uradu ne v javnem življenju. Slovinci smo priklenjeni na narodno, nam od-

ločno neprijazno večino v deželi nemške narodnosti; temu je krivo posebno — glede uradov — da so nastavljeni nemški uradniki, kateri zapirajo pot slovenskemu jeziku vsled svoje nemške narodnosti in svojega nemškega mišljenja. Krivi smo si pa Slovinci sami. Če nasprotniki tiščijo naš jezik ven, moramo ga mi noter ter zahtevati povsod, da se da slovenskemu jeziku pravica, katera nam pristoji po veljavnih zakonih.

Ako pa hočemo, da bodejo uradniki, ki niso naše krvi in našega mišljenja, rabili naš jezik v uradnih poslih, moramo ga rabiti v uradnih poslih pred vsem mi sami. In ravno to se ne godi v toliki meri, kakor bi se moralo. Toliko je uradov, ki si jih narod sam izbira, recimo občinskih, in še teh mnogo uraduje v tujem nemškem jeziku. Kako krasno bi bilo, ko bi ti, po ljudstvu izvoljeni uradi uradovali vsi izključno v slovenskem jeziku! To bi kaj izdalo, kajti takih uradov je na tisoče! Slovensko uradovanje pri občinah sicer napreduje od leta do leta, pa vendar ne toliko, kakor želi naše narodno srce. Nedavno sem videl na pošti pismo od občine, v kateri niti Nemca ne poznajo, in strmel sem, ko sem čitil: Vom Gemeindeamte Westernik. An die löbl. k. k. Bezirkshauptmannschaft Rann. Župan je tako trd Slovenec, da niti nemški ne zna, in njegovi občani so ravno taki Slovinci, a v njihovem občinskem uradu se vendarle pripušča nemško uradovanje. Ne smešimo se!

Iz Rajhenburga. (Nemško omika.) Pod tem zaglavjem je večkrat čitati v raznih časnikih, kako znajo naši prusaki psovati slovensko ljudstvo in njega naprave. Nedavno sta dva taka čudaka korakala skozi naš trg ter politikovala ter spravila na dan vse mogoče in nemogoče stvari. Glavni točki njunega pogovora ste bili seveda, nemške šole in izraelski lonci na pruskih tleh. Tako sta bila razgreta, da nazadnje nista mogla dognati, kateri izmed dveh »velikih Nemcev« Schönerer ali Wolf jih pripelje v blaženo Prusijo. Vmes pa sta zabavljala čez slovenske poslanke, ki se potegujejo za slov. šole. Pozabila pa tudi nista na nekatere tukajšnje narodnjake ter jih vlekla čez zobe, da je bilo joj! Slovenske šole, to nemško strašilo, smatrala sta za zavod divjakov, in Bog ve, s kakimi častnimi naslovi sta še blatila ubogo šolsko poslopje ter sramotila z nesramnimi psovkami vse, kar diši po slovenskem duhu. Nevemo, od kod izvira ta nemška omika, katera bi pri nas Slovincih veljala prej za vse drugo kakor za to. Boga pa naj hvalita, da ju naši slovenski fantje niso opazili, gotovo bi se jima mudilo nazaj v B . . . . .

kajti tudi najmirnejšemu Slovincu mine potpežljivost pri takih barbarskih psovkah. Na slovenski zemlji se pri nas Slovenec ne da več zmerjati in oštevati, ti časi so minoli. Kdor hoče živeti kot privandracev, kot gost med nami, naj se vede dostojno!

Sv. Peter pri Mariboru. Na dopis: »Od Sv. Križa pri Mariboru« v predzadnji številki Vašega cenjenega lista moramo odločno odgovoriti. Pri nas se ne nahajajo niti slovenskoliberalni veliko manje pa še nemskoliberalni možje. Mi Peterčani smo strogo krščansko-narodni Slovinci; in če je prišel k Sv. Križu pri Mariboru nekšen Florijan Schauer, ki baje moti ondotni mir med slovenskim prebivalstvom, tedaj ta mož gotovo ni šentpeterskega pokoljenja, ampak bogsgave, kje mu je tekla njegova zibelka. Nam je znano samo to-le, da je nek Florijan Schauer prišel pred nekolikimi leti se svojo ženo Križevljanko od Sv. Križa pri Mariboru k nam in ko so mu postala tukaj tla prevročna, ker ni mogel tukaj dalje izhajati, jo je popihal zopet nazaj k Sv. Križu pri Mariboru. Peterčani.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Odlikovanje.) Mil. knez in škof so ob priliki birmovanja v Vuhredu, dne 3. junija, spoštovanemu gospodu Janezu Paherniku izročili od papeža mu podeljen zaslužni križec za cerkev in sv. Očeta. Imenovani gospod je veliki dobrotnik slovenskih cerkv. Častitamo odlikovancu!

(Blagovestni lističi.) V našem mestu in okolici delijo se z radodarno roko in v velikem številu neki »blagovestni lističi,« kakor se sami nazivajo. Ti lističi imajo namen, delati tudi med našim ljudstvom za protestantizem. Nato opozarjamo naše somišljenike, pa tudi c. kr. pravdnštvo v Mariboru. Raznaševalce naj somišljeniki naznanijo takoj politični oblasti. Drzni agitaciji se je treba z vso oostrostjo ustaviti. Naše ljudstvo ni zató tukaj, da bi se begalo s protestantovskimi agitacijami! Protestantovski blagovestni lističi imajo napise, kakor: Kaj je tvoje upanje? Ste li srečni? Kdaj mislite doseči cilj svojega potovanja? Saj nima žela! To je ravno, česar mi je treba. Ravno to si želim! itd. Torej pozor!

(Baronu Mosconu) moramo vsled njegovega čudnega popravka v zadnji številki »Slov. Gosp.« še to-le povedati: 1. da vino-

med turške vojake jemati. Iz vsega tega lahko posnamemo, da so Beduini neko posebno in čudno ljudstvo in po naravi in značaju celo podobno svojemu pradedu Izmaelu, o katerem beremo v 1. Mojz. knjigi 16, 12: »Ta bo divji človek; njegova roka bo zoper vse in roke vseh bodo zoper njega, in bo postavil šotore vsem svojim bratom nasproti.«

Po triurni vožnji pripeljali smo se v Han Hadrur, k usmiljenemu Samarijanu; tako se namreč imenuje edina gostilnica, ki se nahaja na potu iz Jeruzalema v Jeriho. Pa nikar ne mislite na tako krčmo, kakor so pri nas; ampak jutrovski Han je precej velik prostor pod milim nebom, obdan od vseh strani z močnim zidom; v kakšni votlini pa ima oštir svojo shrambo za vino, kavo itd.; najbolj me je veselilo, da sem tu v puščavi dobil v roke steklenico Gečevega (Götz) piva iz Maribora; zdelo se mi je, kakor bi mi bil kdo pozdrav poslal od daljnega doma, dasi ne poznam imenovanega pivovarnarja in tudi ne njegove pivnice.

Dobro je bilo, da so se tukaj ne samo romarji poživili, ampak, da so si tudi konji odpočili in nakrmili, ker hujski del potovanja nas je šele čakal; čim dalje, tem slabša je bila cesta in vožnja težavna; prišli smo na tako nevarne kraje, da smo morali vsi z vozov stopiti in nekaj časa peš iti. Razveselili

smo se, ko smo z vrha prvokrat zagledali mrtvo morje, ki leži mirno kakor svinčnata tekočina globoko v dolini, namreč blizu 400 m. nižje kakor sredozemsko morje; a prijetniši je bil pogled na jordansko planjavo, ki se razprostira kakor dolg zelen trak od juga proti severu; toda zdaj smo se bili ločeni od nje po visokih hribih, strašanskih prepadih in dolgočasnih puščavah. V tem kraju spominjal sem se nehote besed psalmistovih: »Brezno kliče brezno o slapov tvojih glasu.« (Ps. 41, 8). Sicer smo se ravno tukaj lahko prepričali, da prebivajo v puščavi razun Beduinov še tudi drugi ljudje, namreč menihi, ker pri sredi visoke gore zagledali smo na skalo zidan samostan grških menihov; kakor si orel napravi gnezdo med v nebo štrlečim skalovjem, tako so si ljudje tukaj zgradili nekako trdnjavo, do katere vodi samo ena ozka in strma pot. Nekaj ur proti jugu v Cedronski dolini nahaja se še drug enak samostan, a ta je slavnejši in starejši od zgorjenega; imenuje se Mar Saba; v prvih krščanskih stoletjih je neki bilo po celi judovski puščavi 50 manjših ali večih samostanov, ki so se imenovali lavre; v njih so puščavniki spokorno in sveto živeli; oropali so tudi, pa ne drugih ljudi, ampak samega sebe, da bi jih ničesar več ne vezalo na ta svet in bi si tako lažje pridobili nebesa. V Mar Sabi je

prebival slavn cerkveni učenik sv. Janez Damaščan in v bližnjem gorovju ob potoku je bojda živel prerok Elija, ko so mu krokarij donášali kruha in mesa.

Solnce je že zahajalo, ko smo prišli v Jeriho; pa čudno smo gledali, ker nikjer ni bilo videti kakšnega mesta ali lepih visokih hiš, temveč zelo siromasno mohamedansko in beduinsko selo. Samo dve zidani hiši se držita bolj ponosno in to sta dve gostilnici, v katerih Evropejci krčmarijo. Ena od teh ima z velikanskimi črkami napis: »Hôtel Jordan,« kamor so nas popotnike vse vtaknili; ker pa v hiši ni bilo dovolj prostora, zato so bili na prostem postavili štiri šotore, v katerih je prenočevalo kakih 20 romarjev. One, ki so prebivali v hiši, mučila je neznozna vročina in jim vsled tega ni bilo mogoče spati; v Jerihi in sploh spodnji jordanski dolini je namreč tako vroče kakor v Afriki; tisti pa, ki so v šotorih stanovali, imeli so sicer dobrega, svežega zraka dovolj; toda spati tudi niso mogli, ker nadlegovali so jih komarji in muhe in okoli njih regljale so neštivilne žabe, tulili so volkovi (šakali) in nek muhast osel se ni utrudil pozno v noč popevati svojo slavno znano (?) pesem i-a-i-a. Smejati smo se morali, ko je nek romar iz prvega nadstropja zakričal: »Napravite vendar nekaj, da bo osel vtihnil!« in

gradniki že sami dobro vedo, kje se imajo trte zasajati, da ne bo vinograd preveč na strmi legi; 2. da se v kozjanskem okraju nahajajo tudi jako izborna vina. Komu na pr. niso znani Virštanjski vinogradi? 3. da se ni bati, da bi na Avstrijskem pridelali preveč vina. Kajti dočim so imeli na Francoskem l. 1897. 32.25 milijonov hektolitrov vina, na Laškem 32.5, na Španjskem 24.5, v Algiru 5.25, v Bulgariji 2.6 milijonov, se ga je pridelalo v Avstriji komaj 1.9 milijonov hektolitrov. Nemčija ga je imela 1.8 milijonov, Turčija s Ciprom 1.6, Zedinjene drž. v Ameriki 1.3, Grška 1.1. Ogerska ga je imela 900.000 hektolitrov, 300.000 hektolitrov manje kakor prejšnje leto. Le takrat če se pri nas z vso močjo pospešuje pridelovanje vina, je upati, da se bo zopet pot zaprla uvaževanju laških vin in bodo naša domača vina prišla v ceno. Ker smo za drugimi deželami tako silno zaostali, moramo skrbeti, da si vedno več vina pridelamo, ne pa, da zaostajamo.

(Ne motite javnosti!) Nek Štajarski dopisnik se v »Slov. Narodu« zaganja v slovensko katoliško-narodno stranko na Kranjskem, ker ni hotela protestirati proti oholim dunajskim nemškim zahtevam. Resnica pa je, da le s kranjskimi liberalci pri jedni mizi skupaj ni hotela tega storiti, ker so ti liberalci tesni zavezniki ravno onih Nemcev, ki so sestavljali nemške zahteve. Tak protest bi bila le komedija! Sicer pa je katoliško-narodna stranka na Kranjskem, kakor vsaka poštena slovenska politična stranka največja nasprotnica onih krivičnih in izzivalnih nemških zahtev.

(Iz Maribora.) Od cenjene strani dobili smo sledeče vrstice: Okoličankam in meščankam sem se namenila napisati par besedi, in ker je to prvokrat, da spišem kaj za »Slov. Gospodarja«, upam, da slavno uredništvo dopisiča ne vrže v nenasitni uredniški koš in sicer radi tega ne, ker ima dober namen. Na tukajšnjem trgu sem vsaki dan, ko nakupujem za dom, a večkrat sem opazila, kar bi meščanka ne smela storiti, a prodajalka ne dovoliti in sicer, kupuje mleko, vzame kupovalka steklenico v roke in mleko pokuša, je-li dobro; to se dogodi 4—5-krat, predno je mleko prodano. Pri kupovanju kisle smetane, katera je v lončkih, pa navadno kupovalke vtikajo prst v smetano, katerega potem oblizujejo. Tudi to ni kaj okusno. Pokuševanje naj bi se vršilo na drug način in sicer z žličko, katero naj bi jemale seboj kupovalke. Prodajalke pa ne bi smele kaj takega dovoliti, četudi mestne gospe tako

ko so mu oni iz šotorov odgovorili: »Ljubi gospod, povejte nam samo še to: kako naj dolgouhcu grdo riganje vstavimo? ali mu naj vrat zadragnemo?«

Ob 4. uri zjutraj je že zadonela trobenta brata Krescenca, pa ne zato, da bi se začelo zidovje rušiti, kakor se je nekaj v stari Jerihi, ampak da bi nas njen glas vzbudil in povabil na izlet k mrtvemu morju. Naši vozniki prenočili so tudi s svojimi konji vred pod milim nebom in zato so bili hitro pripravljani, da so nas popeljali dobro uro skoz puščavo do tega čudnega jezera ali morja; čudno je gotovo, kar se že na pr. tudi v tem kaže, da ni bilo mogoče pripraviti konja, da bi se približal morju ali da bi le malo okusil njegove vode. Mrtvo morje je široko čez 5 ur, dolgo pa 20 ur; na sprednji ali severni strani priteka Jordan, na južni so pa nekaj stala nečistosti vdana mesta Sodoma, Gomora in še tri druga, katera je morsko valovje za vselej pokopalo in požrlo; na obeh straneh po dolgem pa se vzdiga visoko, pa celo golo skalovje in gorovje; od vshodne strani pozdravljala nas je gora Nebo, s katere je smel Mojzes gledati obljubljeno deželo. Nobena rastlina ne raste blizu morja in nobena ribica ne plava v njem, ker njegova strupena voda in vžeplenast vzduh — vsako življenje hitro umori. Noben čolnič ali barka

delajo, katere Bog obvaruj, da bi doma videli, kako neoskusno malenkost, katero proizvodi služinčad, ker dogodi se lahko, da omedle. V drugih mestih, celo manjših od Maribora se kaj takega ne sme dogajati na javnem trgu. In še nekaj je na mariborskem trgu, kar je odpravljeno uže povsod, tudi v manjih mestih od našega in sicer: Kmetje prihajajo o tržnih dneh zarano v mesto, vse boljše blago pa pokupijo branjevci in branjevke, ako pa meščanka gre po sedmi uri na trg, košatijo se pred jerbasi preprodajalke. Iztotako je v zimskem času s prašičevino, sedaj s piščeti in kokoši, jajci, zelenjavo, smetano, sirom itd. Kakor mi je znano, v drugih mestih do desete ure nobena branjevka, noben preprodajalec ne sme od kmeta ničesar kupiti, ampak šele po 10. uri in vendar žive povsod tudi preprodajalci, branjevke itd. razmeroma dobro. Kmetu pa bo samo v korist, ako malo na trgu potrpi, ker blago bo prodal meščankam dražje, katero pa mora prekupovalcem in branjevkam veliko ceneje oddati. Vse tukaj navedeno se lahko, prav lahko odstrani, in policija bi lahko na oboje pazila ravno tako bistrim očesom, kakor na berača, kateri je takoj aretovan, ako se ga zasači, da si je izprosil sold ali pa kosec kruha.

(Od Mure.) Občinske volitve smo imeli v soboto dne 3. jun. v Selnici ob Muri, v župniji Sv. Ilja. V odbor je bilo izvoljenih 9 Slovencev in 3 Nemci. Akoravno sta dve tretjini odbora slovenski, vendar že slutimo, da občinski predstojnik ne bode Slovenec, ampak eden naših nasprotnikov, ker mislijo, kakor se sliši, nekateri slovenski odborniki glasovati za Nemca Sch. ali celo za najbolj zagrozenega G—rja. Naša občina je važna postojanka slovenska in ako še to dobé Nemci v roke, potem Prusi lahko začnejo zidati velikonemški most do Adrije. Dragi mi Slovenci! Ne dajte se zmotiti od vam sicer prilizljenih sovražnikov. V prevdarek vam stavim sledeča vprašanja: 1. Ali bodete mirnim očesom gledali, kako se bo oholi Nemeč šopiril na vaši lastni zemlji? 2. Ali bodete pripustili, da vam bo sovražnik še dalje zaničeval vašo materno slovensko besedo? 3. Bodete li mirnega srca, ko vam bo kruti Prusak kvaril vašo nadepolno deco nemških solah? 4. Ali bodete pripustili, da se bo naš krvavo prisluženi denar rabil v vašo pogubo? Preljubi slovenski odborniki! Prevdarite ta vprašanja in ako še imate le iskrico ljubezni do svoje lepe slovenske domovine v svojem srcu, ako še imate le trohico poštenja v sebi, morate voliti Slovenca za župana. Ako pa se izneverite materi Slo-

ne jadra po njem in nobene hiše ali vasi ni videtiv njegovi okolici, katera je vsako jutro pokrita z belo, slano roso. Zares to morje je mrtvo in vsakdo čuti, da so se morale tukaj nekaj goditi strašne reči in prikazni. Neki romar (slavni Alban Stole), ki je pred 50leti obiskal sv. deželo, opomni kaj modro, da je na tem kraju Bog zapisal 20 ur dolg stavek ali zapoved in ta važna zapoved (ali bolje prepoved) se glasi: »Ne prešestuj!«

Smešničar.

V nekem razredu so se preučevale zgodbe sv. pisma v skupinah po dveh letih. Ker so začetkom šolskega leta prihajali novi učenci v ta razred, seveda niso mogli odgovarjati vprašanjem iz prejšnjih let. Tako se zgodi, da učenec ne odgovori na neko vprašanje. Katehet ga vpraša: »Kako dolgo se že učiš sv. pisma?« — »Od Kristovega rojstva«, odgovori dečko. — »Torej ne od stvarjenja sveta?« — »Ne, pa ta moj sosed je že tako dolgo tu.«

Učitelj veronauka reče v šoli, naj vsak človek zvečer, predno zaspi, izprašuje vest. Ivanek je postal zvečer v postelji nemiren. Mati ga vprašajo, zakaj ne spi? »Da«, pravi, »gospod kapelan so rekli, da moramo zvečer izpraševati vest; jaz jo pa izprašujem že dolgo, pa mi ne odgovori ničesar.«

veniji in volite zagrozenega sovražnika za župana, tedaj pa vam bo naš vrli »Slov. Gosp.« prihodnjič zaklical: Strela udri iz višine — V izdajalce domovine!

(Iz občine Golobinjek) pri Planini nam pišejo, da razpora v občini ni kriva nemškutarija, ampak krajevne razmere in zahteve. Dopisnik nam je tudi na široko razložil te razmere, vendar jih ne priobčujemo, ker za nas kot politični list nimajo večjega pomena.

(Birmovanje) bode 11. junija v Slov. Bistrici, 12. v Št. Martinu na Pohorju, 13. v Tinjah, 14. v Št. Venčesu, 15. v Laporjah, 16. na Majšbergu, 17. v Makolah, 18. v Studenicah in 20. v Poljčanah.

(V Vitanju) se nahaja neka zmešana glava, ki se peča z vsemi rečmi, katere jo prav nič ne brigajo in za katere tega človečeta nihče ni najel. V celjskem nemškem umazanem lističu so spodtika — zdaj že v drugič — nad tem, da se tukaj ljudje prav ne — ženijo. Očita nevestam iz nemških rodov, da jemljejo v zakon slovenske mladeniče. Kaj si hočejo? Na vsaki način morajo pač slovenski sinovi biti lepšega obnašanja, kakor nemški; mogoče, da imajo tudi malo več cvenka v žepu in — možganov v glavi, kakor nemški, da so nemškim dekletom Slovinci ljubi od Nemcev. Slišal sem pa, da, ko bi se oni — samski? dopisnik celjskega umazanca — javno zglasil in povedal svoje častno nemško ime, bi ga ena ali druga nemška deklina morebiti — poprašala, če bi jo hotel snubiti. On bi jo najbrž že rad, a ona ne mara za njega. Vsepovsodi sama nevošnjivost!

(Bivši naš urednik) g. Seb. Ferk je bil v porotni obravnavi z dne 6. dec. 1898 zaradi tiskovnih pregreškov od tukajšnjega okrožnega sodišča pod predsedstvom gospoda Morocuttija obsojen na 7 mesecev zapore. G. Ferk je naredil priziv na kazacijski dvor na Dunaju, koje mu je prisodilo samo 3 mesece ječe.

(V obrambo.) Iz Slov. goric se nam piše: V št. 21. »Slov. Gosp.« je nam dobro znan dopisnik hudo ropotal po starem predstojniku v Šičah, g. F. Wellu. Kar se tiče ceste, katero omenja, se je popolnoma zmotil, kajti ista cesta ni občinska in je torej g. Wella niti ni bil dolžan popravljati. Zaradi podpisa z dvema ll pa se naj rahločutni dopisnik umiri, kajti ime Wella je jednako zabeleženo v krstnih in zemljiščnih knjigah, kar se, kakor znano, ne da tako hitro predrugačiti.

(Pisemeni) zrelostni izpiti vršijo se ta teden na mariborski in celjski gimnaziji. — Ustmeni zrelostni izpiti na mariborski gimnaziji se bodo začeli dne 9. julija. V Celju pa že 26. junija.

(Iz šole.) Izpit učiteljske usposobljenosti sta naredila v Kopru gosp. Martin Kranjčič, učitelj v Št. Vidu in gospica Romana Osana, učiteljica v Laporjih pri Slov. Bistrici.

(Skušnja iz štajarske zgodovine.) Včeraj se je na tukajšnji gimnaziji vršila skušnja iz štajarske zgodovine. Skušnjo je delalo šest dijakov, sami Slovenci, in sicer E. Dolinšek, Jak. Kelemina, Mart. Jurhar, Mart. Kramberger, Konr. Šesko in Henr. Schreiner. Pri skušnji je bil prisoten tudi vlč. g. kanonik dr. Jožef Pajek. Učenci so izvrstno odgovarjali ter pokazali, da so večji tudi nemškemu jeziku, da ljubijo svojo domačijo in da imajo bistre glave. Po dokončani skušnji je vlč. g. kan. dr. Pajek nagovoril skušance kakor tudi navzoče učence z navdušenimi besedami, slikal lepoto štajarske dežele, vspodbujal k ljubezni do cesarja in mile domovine ter navduševal k pridnosti, posebno v pri učenju domače zgodovine. Končno je razdelil darila. Prvo je sprejel Dolinšek, drugo Kelemina. Pa tudi vsi drugi so sprejeli častna darila.

(Spomin na sveto birmo.) V naši tiskarni so izišli lepi prilični spomini na sveto birmo. Opozarjamo na inserat na 8. strani.

(Romanje v Jeruzalem.) Obrok zglasovanja za jeruzalemsko romanje se je po-